NOTITIAE
ECCLESIALES

Ročník 2 Informačný list Generálneho sekretariátu Konferencie biskupov Slovenska jún 2011

DOKUMENTY

Pápežská rada pre rodinu

Familia et Vita
Anno XVI. N. 1/2011

V úvode najnovšieho čísla Mons. Franco Giulio Brambilla, pomocný biskup Milánskej arcidiecézy, poverený organizáciou Teologického pastoračného kongresu v rámci VII. svetového stretnutia rodín (30. mája – 3. júna 2012), publikuje článok pod názvom *Zatmenie a nostalgia sviatku: smerom k obnove Dňa Pána*, v ktorom sa sústreďuje na nedeľu – kresťanský sviatok, v aktuálnom antropologickom a sociologickom kontexte.

Podstatnú časť aktuálneho vydania štvrťročníka *Familia et vita* tvoria prednášky a svedectvá predstavené počas medzinárodného kongresu, ktorý usporiadala Pápežská rada pre rodinu (PRpR) na tému: *Kresťanská rodina: subjekt evanjelizácie* (Rím, 25. – 27. november 2010). Kongres bol „rozprávaním a počúvaním skúseností" a niesol sa v bratskej atmosfére. Na podujatí sa zúčastnilo cca. 200 účastníkov, medzi nimi 13 biskupov (za KBS sa zúčastnil Mons. Milan Chautur, predseda Rady pre rodinu – pozn. prekl.), 25 kňazov, ale predovšetkým manželské páry, laici a zasvätené osoby, ako aj zodpovední alebo delegáti biskupských komisií pre pastoráciu rodín, zástupcovia hnutí a združení, pracovníci centier pre štúdium rodiny, celkovo z 38 národov a piatich kontinentov.

Kongres vzišiel z iniciatívy VI. svetového stretnutia rodín v Mexiku r. 2009, na ktorom boli zdôraznené dva projekty: jeden na úrovni občianskej spoločnosti – *Rodina ako zdroj pre spoločnosť;* druhý na cirkevnej rovine – *Kresťanská rodina: subjekt evanjelizácie.* Prvý projekt pozostáva zo sociologického výskumu, ktorý aktuálne prebieha v rôznych krajinách a jeho výsledky budú predstavené na VII. svetovom stretnutí rodín v Miláne 2012.

Druhý projekt, v rámci ktorého sa konal aj tento kongres, si kladie za cieľ byť predĺženou službou pre cirkevné spoločenstvo a pre pastoráciu rodín. V mnohých krajinách existujú veľmi pekné a plodné pastoračné skúsenosti, ktoré dávajú hodnotu rodine ako subjektu evanjelizácie v jej každodennom živote, vo vzťahu k okoliu a v činnosti Cirkvi. A práve tieto skúsenosti chcela PRpR vyzdvihnúť a po náležitom skúmaní ich ponúknuť pre inšpiráciu. Na kongrese bolo predstavených 66 rôznych svedectiev a skúseností z celého sveta. Ako zdôraznil kardinál Ennio Antonelli, predseda PRpR vo svojom záverečnom príhovore, účastníci kongresu oduševnene predstavili a zdieľali svoje svedectvá a ukázali krásu a rôznorodosť skúseností, ktoré prinášajú svoje ovocie. Skúsenosti boli povzbudením, inšpiráciou, ale predovšetkým chválou Boha. Zo svedectiev vyplynul v prvom rade veľmi dôležitý a výrazný bod: primát konkrétnej a sviatostnej spirituality vo všeobecnom zmysle (v každej skúsenosti je prítomný Boh a On jej dáva celkový zmysel) a v špecifickom zmysle (manželstvo je ustanovené od Boha stvoriteľa ako živý obraz Boha a Jeho lásky, povýšené Kristom na sviatosť novej zmluvy.

Táto kristocentrická a eucharistická sviatostnosť nachádza v modlitbe jeden zo základných prvkov rastu v jednote a rodinnej vzájomnosti. Vzájomná láska medzi rodičmi, výchova detí, rodinná katechéza, účasť rodiny v malom rodinnom spoločenstve, bratská spolupráca cirkevných hnutí, príprava na manželstvo, sprevádzanie po sobáši, problém priblíženia sa k tým kresťanom, ktorí sa nachádzajú v neregulárnej situácii a často ľudsky neriešiteľnej (napr. rozvedení, ktorí uzavreli nové manželstvo) – to sú kľúčové body, o ktorých sa hovorilo počas troch dní, ktoré bezpochyby obohatili budúce smerovanie a aktivity PRpR, ako aj cirkevné spoločenstvá po celom svete, povolané pestovať a rozvíjať pastoráciu rodín.

Na kongrese boli zdôraznené tri oblasti, pokiaľ ide o evanjelizovanie prostredníctvom rodín v spoločnosti: 1. vzájomná pomoc rodín na poli výchovy detí; 2. kreatívna aktivita charakteristická pre rodinu, ktorá sa neobmedzuje len na to, aby niečo dávala alebo ponúkala nejakú službu, ale smeruje k zdieľaniu života vo svojej každodennosti (prijatie do domu, opatrovateľská starostlivosť, adopcia); 3. činnosť v oblasti kultúry a politiky smerom k „spoločnosti, ktorá bude priateľskejšia k rodine", no zároveň bojujúc proti mentalite štátu vychádzajúcej zo socializmu Marxa a Engelsa, ako aj proti individualistickej mentalite vychádzajúcej z liberalizmu, ktoré dnes konvergujú do jednej, čím podporujú rozbíjanie rodiny. Príspevky zdôraznili, že v týchto troch oblastiach je dôležitá činnosť rodiny a združení angažujúcich sa v občianskej spoločnosti.

Všetci prítomní konštatovali, že tieto cenné skúsenosti evanjelizácie sa rýchlo šíria. Pápežská rada pre rodinu podporuje a napomáha nový proces komunikácie aj prostredníctvom svojej internetovej stránky (www.family.va), ktorá prispieva k rozvoju spoločenstva Cirkvi

v globalizovaných podmienkach a prináša aj novú mentalitu vzťahu a dialógu s inými.

Každý deň počas kongresu najprv odznela prednáška s teologicko-pastoračným obsahom, po ktorej nasledovalo predstavenie vybraných skúseností, o ktorých potom účastníci uvažovali a diskutovali. Podujatie sa skončilo účasťou na modlitbe za počatý život spolu so Svätým Otcom Benediktom XVI. v Bazilike sv. Petra, 27. novembra 2010.

Prvý deň kongresu bol venovaný téme: *Kresťanská rodina: subjekt evanjelizácie v každodennom živote*. Hlavnú prednášku predniesol Mons. Jean Laffitte, sekretár PRpR, na tému: *Spiritualita a misionárska zodpovednosť rodiny,* pričom sa osobitne zameral na kresťanskú skúsenosť i skúsenosť synovskej a manželskej lásky. Následne boli predstavené skúsenosti rodinnej spirituality (modlitba, životný štýl, otvorenosť pre deti, disponovanosť pre adopciu a osvojenie, práca, škola, využívanie času, vzťah s rodičmi, priatelia a susedia, formácia manželských párov-lídrov) a skúsenosti rodín zapojených do *missio ad gentes*.

Druhý deň kongresu mal ako svoju hlavnú tému: *Kresťanská rodina subjekt evanjelizácie v pastorácii.* Išlo o účasť manželských párov na pastoračných aktivitách hlavne vo farnosti: kresťanská výchova detí a dospievajúcich k láske, príprava snúbencov, stretnutia rodín, malé rodinné spoločenstvá, rodinné sviatky, priblíženie sa rodinám v ťažkostiach, rodinní poradcovia, manželské páry žijúce v neregulárnom stave. Hlavný príspevok predniesol Mons. Juan Antonio Reig Pla, biskup z Alcalá de Henares, predseda Subkomisie pre rodinu a život Španielskej biskupskej konferencie na tému: *Zodpovedné zapojenie rodín do pastoračnej služby.* Následne boli predstavené skúsenosti rodín zapojených do prípravy na manželstvo, skúsenosti malých rodinných spoločenstiev, ako aj skúsenosti pomoci rodinám v ťažkostiach.

Tretí deň bol venovaný téme: *Kresťanská rodina subjekt evanjelizácie* prostredníctvom angažovania sa v spoločnosti v oblasti ľudského rozvoja (charitatívny a sociálny rozmer): rodinné dobrovoľníctvo, osvojenie a adopcia (aj prenatálna), siete solidarity, angažovanie sa v kultúrnej a politickej oblasti, zvlášť cez rodinné združenia.

Hlavnú prednášku pod názvom *Rodiny, solidarita a občianska angažovanosť* predniesol Mons. Joaõ Carlos Petrini, pomocný biskup zo São Salvador da Bahia, podpredseda Brazílskej sekcie Pápežského inštitútu Jána Pavla II. pre manželstvo a rodinu, po ktorej boli predstavené skúsenosti rodín v oblasti dobrovoľníctva a sietí solidarity.

Podľa slov kardinála Antonelliho, kongres bol otvorením trvalého procesu komunikácie pastoračných skúseností a rodinných svedectiev. Je potrebné formovať mentalitu, ktorá bude viac otvorená pre cirkevné spoločenstvo. Predseda PRpR tiež zdôraznil, že je potrebné využiť skúsenosti iných cirkví, hnutí a nových spoločenstiev, ktoré sa majú integrovať do života a riadnej pastorácie na úrovni diecézy a farnosti. **-sg-**

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska

Ako viesť medzináboženský dialóg

Documents Episcopat N. 2/2011

Druhé číslo mesačníka Francúzskej biskupskej konferencie (FBK) sa venuje téme medzináboženského dialógu, ktorý – aj napriek opačným tendenciám – v mnohých častiach Francúzska stále prebieha. Na jeho organizovanie však nestačí len dobrá vôľa, ale je potrebná aj náležitá formácia animátorov takýchto stretnutí. Rada pre medzináboženské vzťahy FBK preto v rámci tohto čísla *Documents Episcopat* ponúka isté usmernenia ohľadne organizovania a moderovania stretnutí príslušníkov rôznych vierovyznaní, pričom upozorňuje na nástrahy, ktorým sa treba vyhnúť, i na subjekty, ktoré je vhodné do nich zapojiť. Zaoberá sa tiež tým, čo znamená viesť dialóg v pravde a v čom spočíva formácia protagonistov takéhoto dialógu. Usmernenia majú pomôcť pastoračným pracovníkom vo farnostiach i v rôznych hnutiach osvojiť si učenie Druhého vatikánskeho koncilu ohľadne náboženskej slobody i vzťahov s nekresťanskými náboženstvami, a tým sa lepšie pripraviť na takéto podujatie. Stretnutiu s tým, kto myslí, modlí sa a žije inak ako my, má predchádzať práca na sebe samom. Lebo len ten, kto medzináboženský dialóg žije, kráča po opravdivej duchovnej ceste prehĺbenia vo viere. Kto ho však len rozširuje, podporuje relativizmus vo viere. Treba si uvedomiť, že dialóg neprebieha medzi náboženskými systémami, ale medzi veriacimi: vo vzájomnom počúvaní a zdieľaní má mať každý z nich odvahu hovoriť o tom, v čo verí. Hoci nemožno poprieť, že v rámci medzináboženského dialógu existujú aj problémy, rovnako sú tu i dôvody pre nádej, že raz budú môcť rôzne náboženstvá spolunažívať v pokoji, a to nielen v jednej krajine, ale v celom svete. V tomto zmysle napríklad dialóg s moslimami neznačí, že sme opustili kresťanov Blízkeho východu, keďže dlhotrvajúcim konfliktom trpia všetci obyvatelia tej oblasti. **-ms-**

COMECE a OCIPE

Europe Infos

N. 139/2011, Brusel, Belgicko

Júnové číslo mesačníka *Europe Infos* prináša niekoľko zaujímavých príspevkov. Jeden z nich sa venuje patentu na embryonálne kmeňové bunky. Ide o prípad Brüstle, tento v minulosti požiadal o patentovanie na vytváranie buniek, ktoré pochádzajú z ľudských embryí a ich použitia na terapeutické účely. Momentálne prebieha veľká diskusia o tejto téme. Európsky súdny dvor má zadefinovať pojem „ľudské embryo" a má vymedziť, či zákaz využitia embryí na priemyselné a komerčné účely v sebe zahŕňa aj zákaz patentovania na vedecké účely. Generálny advokát súdneho dvora EÚ sa 10. marca vyjadril k pojmu ľudské embryo v tom zmysle, že totipotentné bunky, ktoré majú schopnosť vyvíjať sa v úplnú ľudskú bytosť, musia byť kvalifikované ako ľudské embryá a preto musia byť vylúčené z patentovateľnosti. Rozhodnutie Európskeho súdneho dvora k prípadu Brüstle sa očakáva v priebehu nasledujúceho leta. O problematike detailnejšie informuje spomínaný článok.

Ďalší príspevok sa venuje Európskej aliancii za nedeľu. 20. júna sa v Bruseli koná ustanovujúca konferencia tejto novej aliancie, ktorej cieľom je zasadzovať sa za voľnú nedeľu a za primeraný a dôstojný pracovný čas. Konferenciu organizuje Európsky hospodársky a sociálny výbor EÚ. Táto aliancia vzniká v čase, keď sa prerába smernica o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, potom ako sa nepodarilo dosiahnuť zhodu ohľadne novelizácie smernice medzi Radou ministrov EÚ a Európskym parlamentom. V septembri 2009 začala Komisia novú revíziu smernice založenú na dvojfázovej konzultácii so sociálnymi partnermi a na analýze ich stanovísk spolu s podrobným posúdením sociálneho a hospodárskeho dosahu. Podrobnejšie o prebiehajúcom procese konzultácií ako aj o Európskej aliancii za nedeľu sa možno dočítať v uvedenom príspevku.

Náboženskej dimenzii medzikultúrneho dialógu sa venuje prípevok, ktorý informuje o zasadnutí Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, ktoré sa konalo 12. apríla 2011 v Štrasburgu. Zúčastnili sa na ňom aj najvyšší predstavitelia troch monoteistických náboženstiev. Na stretnutí sa hovorilo o stabilnej platforme pre dialóg a novej kultúre spolunažívania. **-ľh-**

Nemecká biskupská konferencia

O budúcnosti starostlivosti v starobe

Die deutschen Bischöfe N. 92/2011

Nemeckí biskupi sa na svojom jarnom plenárnom zasadnutí roku 2010 zaoberali starnutím populácie ako výzvou pre Cirkev. Problematike starostlivosti v starobe a možnosťami rozvoja tejto oblasti v budúcnosti sa venuje predkladaná publikácia nemeckých biskupov. V prvej časti brožúrky je analyzovaná demografická a spoločenská situácia v Nemecku, rozoberá sa problematika starnutia populácie a s tým súvisiace úlohy. Venuje sa aj osobnému prežívaniu starnúcich ľudí, ktorí si uvedomujú, že budú v starobe potrebovať opateru, čo sa spája s ich neistotou alebo obavami. Ďalšia kapitola nesie názov *Dôstojnosť a ohraničenosť ľudského života.* Je potrebné uznať túto ohraničenosť a zároveň sa nám pripomína spojitosť života a smrti a tiež fakt, že človek je stvorený na Boží obraz, a že jeho hodnota je pred Bohom stále rovnaká, aj keď trpí či starne a nedisponuje plnou fyzickou alebo duševnou silou. Nasleduje kapitola zaoberajúca sa samotnou potrebou starostlivosti v starobe. Jednak ide o povinnosti štátu vyplývajúce zo zákona v Nemecku, jednak sa zdôrazňuje, že je potrebná ďalšia podpora systému pomoci zo strany príbuzných či dobrovoľníckych skupín. Rovnako potrebná nie je len vonkajšia, ale tiež vnútorná starostlivosť, kde patrí rešpektovanie intimity a súkromnej sféry jednotlivca a právo človeka na dôstojnú starobu a smrť. Človek totiž nemá ostať sám a opustený. Pripomína sa i potreba pastorácie v starobe a to, ako do tejto oblasti prispieva samotná Cirkev v Nemecku. Ide napríklad o ubytovne či centrá pre seniorov, domovy dôchodcov v rámci farností, ale tiež o rozličné charitné združenia. Biskupstvá zasa podporujú povolania venujúce sa ošetrovaniu. Ide totiž nielen o humánnu službu, ale tiež o kresťanskú službu lásky k blížnemu. Ponúkajú možnosť sociálnej praxe, či možnosť služby v rámci dobrovoľníckeho sociálneho roku ale tiež ďalšie dobrovoľnícke aktivity v oblasti ošetrovania a starostlivosti o chorých a seniorov. **-ľh-**

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Schweizerische Kirchen-Zeitung

N. 18-22/201

Švajčiarské cirkevné noviny sa venujú viacerým pozoruhodným témam. Jednou z nich je otázka celibátu vo východných cirkvách. V úvode sa autor zaoberá celibátom vo všeobecnosti, najmä na západe. V ďalšej časti pozornosť upriamuje na východné cirkvi, ktorých je vyše dvadsať. Ďalej sa venuje rítom, ktoré sú spojené s Rímom a pripomína sa, že nie v každom je povolený dobrovoľný celibát. Ďalej článok prináša štatistické údaje v tejto oblasti.

Ďalší príspevok sa venuje Švajčiarskej garde. Významným dátumom pre ňu je 6. máj. V tento deň každoročne noví odvedenci skladajú slávnostnú prísahu na nádvorí sv. Damaza. Pri tejto príležitosti zájdu podaktorí návštevníci i do kaplnky, ktorá je zasvätená patrónom Švajčiarskej gardy sv. Martinovi z Tours a sv. Sebastiánovi. Už roky slúži pápežským vojakom ako modlitebňa. Viac o jej histórii, architektonickom riešení, ako i o ďalších dvoch kaplnkách, ktoré v minulosti slúžili Švajčiarskej garde sa možno dočítať v spomínanom príspevku.

Pri príležitosti 10. výročia dokumentu *Ekumenická charta* sa 9. mája konalo vo Freiburgu ekumenické zhromaždenie. Charta podporuje ekumenickú kultúru dialógu a spolupráce na všetkých úrovniach cirkevného života. Nemá však nijaký náučno-dogmatický alebo cirkevnoprávny charakter. Stretnutie vo Freiburgu bolo jednak pripomenutím 10-ročného úsilia na poli ekumenizmu a tiež povzbudením k novým cestám angažovanosti. Na konferencii sa zúčastnili zástupcovia CCEE, KEK či AGCK (Pracovné spoločenstvo kresťanských cirkví Švajčiarska). Súčasťou programu boli i rôzne pracovné workshopy. Bližšie informácie o programe, ako aj niektoré pekné myšlienky z príhovorov, ktoré na stretnutí zazneli, prináša spomínaný príspevok.

Zaujímavý je i článok venujúci sa otázke krížov na štátnych školách. Jeho podtitul znie „Bez porušenia Európskej konvencie ľudských práv“. Reaguje na rozsudok Veľkej komory zo dňa 18. marca 2011 v prípade *Lautsi a ostatní verzus Taliansko.* Toto rozhodnutie za právoplatné uznal Európsky súdny dvor o ľudských právach väčšinovým počtom hlasov v pomere pätnásť ku dvom a potvrdil tak, že nebola porušená konvencia Európskych ľudských práv. Súčasťou príspevku je i krátke zhrnutie celého prípadu a rozhodnutia Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva. Toto rozhodnutie sa dotýka aj Švajčiarska. Pripomína sa tu prípad Cadro z r. 1990, kde na podnet sťažnosti miestneho učiteľa došlo k odstráneniu kríža z triedy. Prípad bol vtedy uzavretý tak, že prítomnosť krucifixu porušuje náboženskú slobodu žiakov. Verdikt zo Štrasburgu bude tiež viesť k tomu, že kantóny prejudikujú podobné prípady. **-ľh-**

NEWS – NOTIZIARIO – NOUVELLES – NOTICIARIO

N. 20/2010

Najnovšie číslo prináša úvodný príhovor predsedu PRpL, kardinála Stanisława Ryłka, v ktorom o.i. informuje o 24. plenárnom zasadaní tohto dikastéria (20. – 22. mája 2010) na tému *Kristovi svedkovia v oblasti politiky.* Časopis tiež informuje o 10. medzinárodnom fóre mládeže (Rocca di Papa, 24. – 28. marca 2010) na tému: *Učiť sa milovať*, na ktorom sa zúčastnilo 250 účastníkov vo veku 20 – 30 rokov z 90 štátov a 30 medzinárodných hnutí, združení a spoločenstiev. Podujatie zorganizovala PRpL a jeho cieľom bolo zamýšľať sa nad ľudskou láskou v rôznych dimenziách: povolanie, manželstvo, sexualita, rodina, zasvätený život a kňazstvo.

Pápežská rada tiež informuje o Kongrese o katolíckych laikoch v Ázii (Soul, Južná Kórea, 31. 8. – 5. 9. 2010.) na tému: *Ohlasovať Ježiša Krista v Ázii v súčasnosti* a o príprave na Svetové dni mládeže, Madrid 2011. Najbližšie plenárne zasadanie PRpL sa bude konať v roku 2012.

Pápežská rada informuje aj o svojich najnovších dekrétoch, ktorými cirkevno-právne schválila alebo revidovala štatúty niektorých medzinárodných katolíckych združení: *Spoločenstvo Ježiša Vzkrieseného* Katolíckej charizmatickej obnovy; Família da Esperança, Hogar de la Madre. **-sg-**

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, redakčná úprava: Mgr. Danka Jacečková, grafika: Jolana Šinajová